

איש לרעהו

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש ט כסלו תשס"ט שבת - ירושלים 4:00 תל-אביב 4:14 חיפה 4:03 מוצ"ש - ירושלים 5:15 תל-אביב 5:16 חיפה 5:14

פרשת ויצא

חובת הפועל למעבידו

**חובת הפועל והשכיר, לעבוד
בנאמנות ובכל כוחו !**

נלמד מהפסוק: "ואתנה ידעתן כי בכל כחי
עבדתי את אביכן..." (פרק לא"ו)

ואמרו חז"ל: "ללמדך שלא היה מתעצל אלא מתייגע בכל כוחו"
(תנחומא). מכאן למד הרמב"ם הלכה למעשה: חייב [הפועל]
לעבוד בכל כוחו שהרי יעקב הצדיק אמר "כי בכל כוחי עבדתי את
אביכן" לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה שנאמר "ויפרוץ
האיש מאד מאד. (פי"ג משכירות הלכה ז)

עוד כתב הרמב"ם: כדרך שמוזהר בעל הבית שלא יגזול שכר
העני ולא יעכבנו, כך העני מוזהר שלא יגזול מלאכת בעל הבית,
ויבטל מעט בכאן ומעט בכאן, ומוציא כל היום במרמה. אלא חייב
לדקדק על עצמו בזמן, שהרי הקפידו על ברכה רביעית של ברכת
המזון שלא יברך אותה. (פי"ג משכירות הלכה ז).

לאור חובתו זו של הפועל, אסרו חז"ל (בתוספתא"ב"מ פ"ח)
לפועל לסגף ולהרעיב עצמו, וכן אסרו עליו לעשות מלאכה בלילה
ולהשכיר עצמו ביום. כמו כן אסור לו לקמץ במזונותיו, מפני
שמשועבד למלאכת בעל הבית ועל ידי זה יתרפה ממלאכתו.

והרמח"ל ז"ל כתב (בספרו **מסילת ישרים** פרק יא): "וכבר פטרו
את הפועלים העושים אצל בעל הבית מברכת המוציא ומברכות
אחרונות של ברכת המזון. ואפילו בקריאת שמע לא חייבם
לבטל ממלאכתם אלא בפרשה ראשונה בלבד. קל וחומר בן בנו
של קל וחומר לדברי הרשות שכל שכיר יום אסור בהן, שלא
לבטל ממלאכתו של בעל הבית. ואם עבר הרי זה גזלן..."

"כללו של דבר: השכיר אצל חברו לאיזה מלאכה שתהיה, הנה
כל שעותיו מכורות הן ליומו, כענין שאמרו חז"ל שכירות מכירה
ליומיה. וכל מה שיקח מהן להנאת עצמו באיזה אופן שיהיה, אינו
אלא גזל גמור. ואם לא מחלו אינו מחול."

המפונקים לא עובדים כמו שצריך...

בתקופת המהרש"ם מברעזאן זצ"ל היה מעשה ביהודי עשיר ששכר
פועלים לעבוד בשדותיו. והנה בבוקר אחד ראה את הפועלים
שמצחצחים שיניהם במברשות ומשחת שיניים, ובזמן ההוא לא היו
רגילים לעשות כן אלא העשירים והמפונקים. כעס המעביד וקרא:
"וכי אלו עובדי אדמה הרי הם מפונקים ולא ראויים לאחוז
במחרישה..." ופיטרם מעבודתם.

כמובן הללו לא שתקו, הם טענו למעבידם: "קודם תוכיח לנו שלא
עבדנו כראוי כמו הכפריים, ורק אח"כ תפטר אותנו". אבל הלה עמד
על דעתו לפטרם. תבעוהו הפועלים לדין תורה בפני בית דין גדול של
עשירים ושלושה רבנים גדולים, כבדיני נפשות. ובראש הבית דין ישב
המהרש"ם מברעזאן ודנו בכובד ראש בענינם, דיון שנמשך מספר
ימים.

באחד הימים הפתיע המהרש"ם ואמר כי יש ראייה מגמרא מפורשת
שאכן המפונקים אינם עובדים את האדמה כדבעי. תמהו כל הרבנים
איש לרעהו היכן מצינו כזו גמרא. והיה בתוכם רב בקי גדול בש"ס
והחל לעבור במחשבתו על כל מסכתות הש"ס עד שסיכם: "במחילת
כבוד הרב מברעזאן אין גמרא כזו!"

השיב המהרש"ם: "מכיון שהרבנים מתאמצים לומר שלא כדברי,
הנני רואה הכרח לרמוז שגמרא זו מפורשת במסכת שבת!" חזרו
הרבנים בעל פה על כל המסכת ולא מצאו. חזר המהרש"ם ואמר:
"אם כן, אציין שהגמרא נמצאת בפרק "במה בהמה!" (שאינו יותר
מחמשה דפים ומחצה) חזרו על הפרק ויענו כולם פה אחד: "כי גמרא
זו היא בכל יראה ובל ימצא..."

נענה המהרש"ם בבת צחוק ואמר: הנה לשון הגמרא (נד.): "מאי
ארץ כבול? שהיו בה בני אדם שמכובלין בכסף ובהב", שאל רבא:
"וכי מפני שמכובלין בכסף וזהב לא ישרו בעיניו? אמר ליה: אין! כיון
דעיתרי ומפנקי לא עבדי עבידתא."

דעת תורה - אור"ח ח"א

העלון השבוע מוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה
מרת אסתר בת חסי'בא

נלב"ע ו' כסלו

הוקדש על ידי משפחת פינטו - קרית ארבע

להסתפק במה שחננו השי"ת ולשמוח בחלקו!

נלמד מהפסוק: "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבוש" (פרק כח"ב)

וכתב ללמוד מכאן החובת הלבבות (שער הבחינה פ"ה) כי "זאת שאלת הצדיקים מאת ה'. לא ישאלו המתרות, רק הדבר ההכרחי בלבד, שאי אפשר לו לאדם שיחיה בלעדיו. ובידוע כי נטיית האדם אחר בקשת המתרות, הוא גורם לו מהומות רבות, ועל כן כל איש ירא את ה', ראוי לו שיהיה שמח בחלקו ושיסתפק במועט, ושלא יתאוה המתרות, ויטיב לבו ביראת ה'".

הביא הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל (בספרו דעת תורה-העלות): מעשה בפילוסוף - מחכמי אומות העולם שהיה עני מדולדל. פעם נתן לו המלך כסף וזהב הרבה כדי להצילו ממצוקות העוני.

השכים העני בבוקר ויקח בידו את הכסף ויבוא לפני המלך ויאמר לו: "הנה כספך אשר נתת לי קח לך, כי איני חפץ בו". תמה המלך ושאל: "מה זאת עשית לי, למה בעטת במנחתי אשר נתתי לך"? השיב הפילוסוף:

"**אדוני** המלך, מיום היותי על האדמה עד היום הזה ישבתי במנוחה שאננה ובמשכנות מבטחים, כי מעולם לא הייתי להוט אחר הממון, ולעולם נסתפקתי בהכרחיות, והיה די לי והותר מה שהיה לי, וכל חכמתי היתה לדרוש ולחקור חכמת הבריאה כי רבו מעשי ה', ואולם אתמול אחרי שלקחתי את הכסף, התעצבתי והוטרתתי לחשוב מה אעשה בכסף, האם אקנה בו סחורה או להפקידו ביד אדם נאמן, או אקנה קרקע, ותדר שני מעיני, ולבבי כים נרגש, כי סבבוהו גלי מחשבות והמון טרדות, לכן לא אוכל ללכת באלה. ועל כן הכסף נתון לך". והמשיך אותו פילוסוף עני להחזיק בעוניו.

כאשר הרגישו חכמי אומות העולם תענוגי החכמה - כותב רבי ירוחם - אזי הפקירו והפרישו עצמם מכל עניני העולם הזה באשר המה הפריעו להם מחיי החכמה. ואולם - טוען רבי ירוחם - לא כן היא דעת תורתנו הקדושה. התורה לא דורשת מהאדם פרישות בתכלית. שכן חז"ל אומרים (קידושין ל:): "בזמן שהרטיה - זו התורה הקדושה - על מכתך, אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואי אתה מתיירא".

וכפי שהובא באורחות צדיקים: התאוה היא המדה הרעה שבכל המדות, כי יתאוה מחמת גאוותו ללבוש בגדים יקרים ולבנות פלטרין גדולים ולאכול מאכלים טובים... שמא יאמר אדם: הואיל והגאוה היא מדה רעה כל כך, אפרוש ממנה ביותר עד שלא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא ישא אשה ולא ישב כדירה נאה ולא ילבש מלבוש נאה, אלא השק והצמר הקשה ובגדים קרועים ומלוכלכים וישתמש בכלים מאוסים וכו'. המהלך בדרך זו נקרא 'חוטא' שהרי הוא אומר בנזיר "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש" (במדבר ו"א) אמרו חז"ל: אם נזיר, שלא פרש אלא מן היין נקרא 'חוטא', המונע עצמו מכל דבר, על אחת כמה וכמה! (תענית יא.)

שמח בחלקו

כ"ק האדמו"ר רבי יעקב אריה מראדזימין זצ"ל היה עני מרוד בימי רבנותו בריטשבל, אך היה שמח בחלקו. ברוב עוניו לא היה בידו לקנות כובע לראשו, על כן היה מכסהו בעלה של כרוב... כדרך האיכרים העניים.

פעם פגש בו אחד ממקורביו וראהו מהלך והכרוב על ראשו כשהוא שמח וטוב לב. תמה ושאל את הרבי: "כלום אין הרב מרטשבל מתבייש בדלותו?"

תמה אף הרבי לשאלתו והשיב: "זכי למה אתבייש בה, כלום גנבתיה ממישהו?"...
חסידים מספרים

"משקיע ראשו בנעליו"...

סח תלמיד החפץ חיים: "זכורני שאחת מבני משפחתי של החפץ חיים התארח עם בניה בקייטנה. ויסע אליהם ראש משפחתם לראות בשלום אשתו ובניו ולשהות עמם זמן מה. וביתם נשאר בלי שומר, הלך החפץ חיים ללון שם בלילה להיות הוא השומר ואותי לקח לצוותא ללינה".

"כשנכנסנו אל הבית, רוח עושר קדמתנו. מנורה גדולה הועלתה. הופץ אור. החפץ חיים הביט סביבותיו, מתבונן כמי שרואה כל זאת בפעם הראשונה.

"וכשראה את מיני הנעלים השונים והיוקרתיים, הפר את שתיקתו ואמר לי: "האדם משקיע ראשו בנעליו, ברגליו, במקום להשקיעו בתורה"...

מאיר עיני ישראל

תוכחה בנועם

להוכיח הזולת בדרכי נועם ומתוך

אהבה ורעות!

נלמד מהפסוק: "ויאמר להם יעקב אחי... ויאמר הן

עוד היום גדול לא עת האסף המקנה... ויאמרו לא

נוכל עד אשר יאספו כל העדרים"... (פרק כט"ד, ח)

ופירש רש"י: לפי שראה אותם רוצים, כסבור שרוצים לאסוף המקנה הביתה ולא ירעו עוד. אמר להם, הן עוד היום גדול, כלומר: אם שכידי יום אתם לא שלמתם פעולת היום... עכ"ל. והובא במדרש לקח טוב: מכאן לאדם חשוב שהולך למקום אחד ורואה דבר שלא כהוגן שצריך למונעו ואל יאמר שלום עלי נפשי.

מדוע קרא יעקב אבינו לרועים "אחי"? מבאר הנצי"ב (בספרו העמק דבר): "לימד לשונו לדבר אהבה ורעות, על כן קרא להם "אחי". כי על כן, רק תוכחה כזו הנאמרת מתוך אהבה, אחוה ורעות, מתקבלת יפה ונשמעת ברצון.

וכדברי המאירי (אבות פ"ב מ"ב): "אבל כשהוא בעל מוסר ומוכיח דרך חיבה ואהבה הם נזהרים בכבודו הרבה" ואכן ענו לו הרועים בדרך כבוד והכנעה: "לא נוכל עד אשר יאספו"...

וכבר הדריכנו הרמב"ם (פ"ו מדעות ה"ז) כיצד יש להוכיח: "צריך להוכיחו בינו לבין עצמו. וידבר לו בנחת ובלשון רכה ויודיעו שאינו אומר לו אלא לטובתו להביאו לחיי העולם הבא"

"כשבערת שריפה לא מדקדקים בטיב המים"...

באגרות ומכתבים "יוסף דעת" (לרבי יוסף ליס זצ"ל) מובא מעשה ברב שבא אל החפץ חיים והתנצל בפניו על כמה תקלות שישנם בעירו ואינו מוכיח את הציבור, עליהם, מכיון שהוא בעצמו אינו מתקון כל צורכו בענינים אלו וכיצד יוכיח הוא את הציבור

צעק עליו החפץ חיים: "הרי בוערת שריפה האם זה הזמן לחפש אחר מים סטריליים?" והוסיף החפץ חיים להמשיל משלו וסיפר לרב את הסיפור הבא:

פעם אחת הגיע מושל העיר לביקור בביתו של מנהל "מכבי"אש" בעיירה. כיבדו המנהל בכוס תה. העיר לו האורח הנכבד, כי המים שבכוסו עכורים הם ואין מכבדים במים כאלו את האורחים, אלא קודם כל צריך לטהר את המים שיהיו נקיים וסטריליים. שמע המנהל את הדברים ויצפנס בלבו.

והנה פרצה שריפה גדולה בעיירה והאש התפשטה במהירות. הגיע מושל העיר למקום השריפה והנה הוא רואה לתדהמתו את כל הכבאים והמנהל בראשם עומדים מסביב לאש ולא מכבים... שאל המושל מדוע לא מכבים את האש? השיב לו המנהל: אין לנו "מים סטריליים" לכבות"...

צעק עליו המושל: "שוטה שבעולם! האם זה הזמן לחזר אחר מים סטריליים? הרי השריפה משתוללת ומתפשטת בכל רגע". והנמשל מובן.

מצוה להפריש מעשר או חומש מרכושו לצרכי צדקה והחזקת תורה!

נלמד מהפסוק: "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" (פרק כח-כב) והובא בדעת זקנים (מהמדור) "יעקב תיקן לתת מעשר מן הממון". ובגמרא למדו חז"ל מכפל הלשון "עשר תעשרנו" על מעשר כפול, היינו חומש. שכן אמרו: באושה התקינו, המבזבז אל יבזבז יותר מחומש (כתובות נ.).

מדוע דוקא באושה תיקנו שלא יבזבז יותר מחומש?

את טעם הדבר ביאר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל (בספרו יערות דבש ח"ב דרוש יד) כי במקום זה התגוררו מיד אחר חורבן הבית כמבואר בגמרא (ראש השנה לא.). וכל עוד היה בית המקדש על תילו היה הקב"ה קוצב מזונות יום ביומו ולא היה צורך לדאוג למזונות המחר, וממילא היה רשות לבזבז כמה שירצה. ואולם אחר החורבן שחדלו מזונות ישירות מה' וניזונים ע"י מזל, צריך אדם לדאוג למזונותיו ולכן תיקנו שלא יבזבז יותר מחומש שלא יצטרך לבריות. **הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן** זצ"ל אמר באחת מדרשותיו, כי מתקנה זו שתיקנו באושה לומדים אנו עד כמה רוח הנדיבות וההשתוקקות לפזר צדקה הייתה נחלת העם כולו, עד שלא היה מנוס מלתקן תקנה שלא יבזבזו מכספם לצדקה יותר מדי, ושהמרבה לתת, גם הוא לא יתן יותר מחומש.

מדוע אין לבזבז למצוה עוברת יותר מחומש?

הראב"ד מבאר מדוע אין לבזבז למצוה עוברת יותר מחומש, כדי שלא יבוא לידי עוני ויפיל עצמו על הציבור, וכדברי חז"ל: עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, וכן מפני שהעוני כמיתה (ואינו חייב למסור נפשו על המצוה).

ההפתיח תשובה (י"ד סימן קנ"ז סק"ד) מבאר מדוע אין לבזבז למצות עשה יותר מחומש נכסיו, משום שאם יוצרך לבזבז כל ממונו כדי לקיים המצוה הרי שוב לא ישאר בידו ממון ולא יכול לקיים עוד מצוות, ולכן עדיף לבטל מצוה אחת שיוכל לקיים אחר כך מצוות הרבה. וכל זה שייך במצות עשה, שצריך להוציא עליה ממון כדי לקיימה. משא"כ מצות לא תעשה.

באלו אופנים מותר לבזבז לצדקה יותר מחומש?

בספר אהבת חסד (פרק כ) כתב החפץ חיים שישנם ששה אופנים בהם מותר לבזבז יותר מחומש ואלו הם: א) במקום פיקוח נפש. ב) היכן שיש עניים, יש אומרים שמותר לבזבז יותר מחומש. ג) בעשיר מופלג שאין חשש שמא יצטרך לבריות. ד) באופן שיש לו עסק קטן וקבוע שמשתכר למחייתו כל שבוע ונותר לו מעט יותר מחומש לצדקה יכול ליתנו שבוה לא שייך שיצטרך לבריות. ה) להחזקת תורה, לפי ה"שיטה מקובצת" מותר לתת יותר מחומש שכן עי"ז יש לו חלק בשכר תורתו והוי כשותף. ו) מי שבלאו הכי מפזר מעותיו להבלים כגון להתלבש מלבושי רקמה ולדורו בהיכלי כבוד ולהשתמש בריבוי משרתים ובכלים יקרים ביותר, יתכן שאצלו לא שייך תקנה הזו של אושה.

צידקת רבי מאיר...

כ"ק אדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל, לא הניח פינה שלא קישט אותה במצוות הצדקה שלו, כך העיד עליו ידידו הגאון רבי אברהם דוד מבוטשאטש זצ"ל (בעל אשל אברהם).

מתוך ענוותנותו העמוקה, האמין רבי מאיר בכל ליבו, כי חייב הוא לפזר את כל מעותיו כולן לצדקה, עד בלי השאיר לעצמו אפילו אגורה שחוקה. כאשר הגיעה פעם, סיעת יהודים של צורה, חסידים מופלגים ונגידים ידועים מעיר איהל לפרימישלאן היה הרבי חוקרם ודורשם, לדעת הליכותיו בקודש של רבם, הצדיק רבי משה זצ"ל בעל ה"ישמח משה", בעניני צדקה וחסד. משהשיבו לו, כי נוהג רבי משה לפזר חומש מממונו לצדקה, נאנח רבי מאיר ואמר:

"אכן! לגבי יהודים טובים וקדושים כרבכם, אמרו חז"ל (כתובות נ.) "המבזבז אל יבזבז יותר מחומש" אולם בעל חטא כמאיר - אפילו את מנכסיו חייב הוא לתת לצדקה!"

אספקלריה המאירה

"כמה עלי לתת לצדקה"...

יהודי עשיר היה מתייעץ עם החזון איש בעניני מסחרו והיה מוסר לו צדקה עבור מוסדות תורה. מידי פעם היה שואל את החזון איש: "אולי צריך אני לתת יותר ואינני יוצא ידי חובה, יודיעני רבינו כמה עלי לתת לצדקה ואתן!" ואולם החזון איש לא הסכים לנקוב לו סכום כמה עליו לתת.

פעם הגיע בנו של אותו יהודי עשיר ואמר לחזון איש: "ילמדנו רבינו, אבי מבקש שהרב יגיד לו כמה עליו לתת ויהיה רגוע... תמיד מודאג הוא שמא אינו יוצא יד"ח..." גם הפעם לא רצה החזון איש לנקוב בסכום ונימוקו עמו:

"אם אני לא אומר לו, אזי כמה שיתן יחשוב אולי צריך לתת יותר, אבל אם אנקוב לו את הסכום המדוייק כמה עליו לתת, אז כבר יודע הוא שיותר מסכום זה בוודאי לא צריך לתת, כי הרי יש לו פסק מהחזון איש, ואז יתחיל לחשוב אולי לתת פחות... לכן מעדיף אני שלא לנקוב לו את הסכום, ושיתן כפי יכלתו.

מעשה איש

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

כיצד שאל יעקב "הידעתם את לבן בן נחור" והרי לבן לא היה בנו של נחור אלא נכדו ומדוע לא אמר "לבן בן בתואל" ?

מדוע הודה הסטייפלער להקב"ה במיוחד על כך ששמיעתו לקויה ?

מה הביא את הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל להשתתף במפתיע בסעודת הודיה שנערכה לילדה יתומה ?

כיצד הציל הגאון רבי חיים סלובייצ'יק זצ"ל שני ילדים פעוטים מלהבות אש ?

היכן מוצאים בפרשתנו שהעושה לצורך מצוה את המקסימום האפשרי מצידו, זוכה לסייעתא דשמיא גדולה ?

לדעת הרבי מלובלין מדוע כשהודתה לאה על לידת בנה הרביעי פסקה מללדת ?

על שאלות אלו ועוד רבות אחרות, תוכלו למצוא תשובות מעניינות בספר המבוקש **איש לרעהו**

(פרשת ויצא: עמודים רנ"ט-שה) ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות לפרטים: 02-5869073

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

ברוך מרחיב גד

מה נשמע ר' גד?

ברוך השם!

מה עם הבת שמסיימת כעת את לימודיה?

מחפשים. מחפשים.

ישנו איזשהו מעכב? הרי הילדים שלך מוצלחים ביותר!

"אתה יודע... ה"שאור שבעיסה" מתערב באמצע. הוא משכנע את הבחורים ואת הוריהם שאם אין קמח אין שידוך.

כידיד וותיק יכל צבי (שם בדוי) להמשיך ולדוש בנקודה הכואבת. מי כמוהו וכמו ר' גד מכירים את ידידות האמת ששורת ביניהם. שניהם יודעים שהשאלות של צבי אינן חטטניות, כאלו שבאות לספק את יצר הסקרנות - אלא נובעות מכוונה אמיתית להיטיב ולו באמצעות הקשבה.

אז מה בדעתך לעשות?

"אתה הרי זוכר אותי עוד מלפני שנים רבות - פתח גד בתשובתו הארוכה.

צבי לא נצרך לשמוע את דברי הימים של ר' גד, שכן הוא חווה אותן בחלקן יחד עימו. שניהם נולדו באותה עיר בחו"ל, שם חזר ר' גד בתשובה. בבית המדרש המקומי ישבו שניהם על אותו ספסל לימודים. אך שהותו של ר' גד במקום לא ארכה ימים. כעבור חודשים ספורים עקר ועלה ללמוד תורה בישיבה בארץ ישראל.

"כבר יותר משלושים שנה - המשיך ר' צבי ותאר באוזנו ידידו - אני לומד תורה. התחנתני וברוך השם הקמתי משפחה לתפארת. רבים מקנאים בי. אחרי כמה ילדים שחיתנתי למרות העוני בה אני שרוי, נותר לי להשיא את הבת המדוברת אך בלי להשתתף בהוצאות שאיני מסוגל לעמוד בהן.

ר' צבי שהכיר את "השטח" הישראלי הסתקרן ושאל: ומה אתה אומר לשדכנים???

שאיני נותן יהלום השווה יותר מכסף וזהב!

* * *

חודשיים חלפו מהשיחה הקודמת ושני הידידים מצאו את עצמם משוחחים על אותו נושא. ההתעניינות של צבי חזרה על עצמה כבפעם הקודמת, רק התשובות של ר' דן היו שונות:

"תראה; מעולם לא חשבתי להוציא את הבת מהבית בלי כלום. חשבתי ללוות בגמחי"ם ולהשיג עזרה לריהוט; ביגוד וצרכים מינימלים. למרות שגם התחייבות זו הייתה נראית בעיני לא מציאותית. אבל כעת, במצב הנוכחי, אני מוכן להתחייב בלידת ברירה על... למרות זאת כל השומעים משיבים בשלילה.

ר' גד - שאל צבי - יש לך כבר משהו בשביל לתת?

- אפילו לא את הדולר הראשון!

* * *

כעבור חודשיים נוספים כבר התחייב ר' גד על סכום גבוה יותר בעוד רכושו מסתכם בעיקר ב...חובות שנותרו מנישואי הילדים הקודמים. אבל ביום בהיר הופיע שמו של ר' גד כ"אבי הכלה" במודעת אירוסין בעיתון.

צבי היה בין ראשוני מאחלי ה'מזל-טוב'.

"בחור מעולה! אני מאושר! ומה עם הכסף? לא יודע. אעשה השתדלות ובוודאי שהשם לא יעזבני.

* * *

בבוקר יום החתונה נתון היה צבי בהתרגשות - ולא דווקא מחמת נישואי בת ידידו. הסיבה להתרגשות הייתה ביקורו של מורו ורבו בארץ ישראל. "שם, בחו"ל" הוא מספר "לא היו אברכים. אותו אורח היה אוסף אותנו הנערים בלילות; בשבתות ובחגים, ומלמד אותנו תורה בהתמסרות בלתי רגילה. שלא על מנת לקבל פרס. לא מדובר היה בביוזנס-מן אמיד אלא באדם רגיל שהשקיע שעות רבות לפרנסת ביתו. למרות זאת נותר לו זמן עבורנו הצעירים.

התרגשתי מהאורח - מוסיף ומספר ר' צבי - הרמתי מיד טלפון לר' גד ואמרתי לו 'מן הסתם תשמח לדעת על האורח מחו"ל - כדי שתוכל להזמין אותו לחתונה!' ר' גד ענה לי: 'מצטער; החתונה מצומצמת ביותר. לקחנו אולם קטן, מאכלים מכובדים - אבל זולים. הזמנתי רק את מי שהרגשתי שאני חייב להזמין. ככלות הכל אותו יהודי לא לימד אותי בחו"ל, לכן לא אוכל לצרף אותו למספר המוזמנים המצומצם'.

לחתונה הגעתי יחד עם חברי הטוב 'יואל'. שנינו נולדנו באותה עיר, יחד עם ר' גד. החתונה אכן הייתה מאוד מצומצמת. כמעט כל הנוכחים היו בחורי הישיבה שבאו לשמח את החתן.

"היה לי נס!" סיפר לי ר' גד במהלך החתונה "הקב"ה שלח לי מלאך. קיבלתי כסף מחו"ל, מעיר מולדתנו! ארגון חסד מקומי שמע על מצבי ושלח לי סכום הגון ביותר!"

* * *

בדרכי חזרה הביתה מסיים צבי שאל אותי יואל: "האם אתה יודע מי האיש ששמע על מצבו של ר' גד ונחלץ לעזרתו? תנחש מי כיתת את רגליו לבתי העשירים עד שהשיג את סכום התמיכה הגבוה!"

"אין לי כל מושג" ענית.

האורח שהגיע מחו"ל - הפתיע אותי יואל - הוא זה שהשיג את הסכום...

שם השולח שמור במערכת - כדי למנוע זיהוי המשפחה הנתמכת